

Людмила Батенко,

кандидат економічних наук, професор,
завідувач кафедри стратегії підприємств Київського національного
економічного університету імені Вадима Гетьмана,
batenkoludmila@gmail.com

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ АНГОМОВНИХ МАГІСТЕРСЬКИХ ПРОГРАМ З ПОДВІЙНИМ ДИПЛОМОМ

Liudmyla Batenko,

PhD, professor, Head of business strategy department
Kiev National Economic University named after Vadym Hetman,
batenkoludmila@gmail.com

IMPROVING THE QUALITY OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE: PRACTICAL ISSUE OF DOUBLE DEGREE ENGLISH TAUGHT MASTER PROGRAMS

В умовах глобалізації та підвищення конкуренції на вітчизняному ринку надання освітніх послуг з боку західних університетів для національних вишів ключовим завданням є підвищення результативності та якості процесу навчання. З цим пов'язані процеси змін у закладах вищої освіти України, спрямованих на формування компетентностей випускників, поширення використання інформаційних технологій, запровадження дистанційного та змішаного навчання, відкриття англомовних програм і програм видачі подвійних дипломів. Останнє дозволяє гармонізувати українські підходи із західними стандартами, залучати до лав студентів громадян — представників різних країн і забезпечити конкурентоспроможність вітчизняних вишів на тлі зростання попиту на якісну освіту та готовність відповідно платити за це.

Одним з лідерів цих процесів є Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, в якому відкрито кілька англомовних магістерських програм, дві з яких — програма MBA та «Міжнародний менеджмент» — акредитовані WASC Senior College and University commission, USA та передбачають видачу подвійного диплому KNEU та університету Redlands (Каліфорнія, США). Це стало можливим завдяки узгодженню не тільки навчальних планів обох університетів, але й забезпеченню ефективності і якості навчального процесу завдяки запровадженню єдиних підходів до розробки його методичного забезпечення та організації, що й буде розглянуто нижче.

Підготовка до акредитації дозволила детальніше вивчити та впровадити американські підходи, серед яких хотілося б зупинитись на таких. Перш за все, в описанні курсу Syllabus (на кшталт наших робочих програм), яке, до речі, значно менше за обсягом, ніж наші аналогічні документи, обов'язково вказується, що будуть знати і уміти студенти, що його опанували. Акредитаційна комісія має пересвідчитись, як завдання поточного та підсумкового контролю перевіряють усі заявлені знання та вміння. При цьому на основі таксономії Блума існує досить усталений розподіл на компетентності бакалаврського та магістерського рівня підготовки.

Суттєва увага з боку викладачів та органів акредитації приділяється оцінюванню обсягу завдань, які виконують студенти під час вивчення курсу, на відповідність кількості годин, що передбачені навчальним планом на індивідуальну і самостійну роботу. Треба також зазначити, що до складу цих завдань обов'язково включаються як індивідуальні, так і групові види робіт, оскільки вміння працювати в команді, налагоджувати та забезпечувати ефективні комунікації, спільно випрацьовувати та приймати рішення є одними з ключових, яких сьогодні потребує бізнес-середовище.

Організація інформаційних та комунікаційних каналів передбачає використання середовища Moodle, яке не тільки дозволяє розмішувати всі необхідні методичні матеріали по курсу, презентації лекцій, умови завдань і кейсів, статті та посилання на додаткові джерела інформації, але й проводити тестовий контроль знань студентів, організовувати та моніторити групову роботу студентів у форматі змішаного навчання. Слід підкреслити, що від студентів вимагається організувати віртуальну групову роботу протягом всього періоду виконання завдання (наприклад, протягом тижня студенти мають кожного дня обговорювати поставлені завдання) і викладач через середовище Moodle оцінює внесок кожного учасника у групову дискусію і отримані результати.

Американські партнери велику увагу приділяють політиці відвідування та поведінки під час проведення аудиторних занять. Студент, який пропустив більше трьох занять, не допускається до складання іспиту і має пройти курс вдруге. Під час занять студентам не дозволя-

ється не тільки користуватись електронними гаджетами (за виключенням ситуації, коли викладач дає завдання на занятті працювати з джерелами з Інтернету), але й просто тримати їх на столі. У разі порушення цього правила вважається, що студент був відсутній на занятті.

Оцінювання кожного завдання, що його виконують студенти, ведеться за 100 — бальною шкалою, критерії якого співпадають з критеріями оцінювання результатів опанування курсу в цілому, що дозволяє, з одного боку, уникнути необхідності визначення критеріїв оцінювання завдань за іншою шкалою (наприклад, якщо окремі завдання оцінюються у 5 або 10 балів тощо), а з іншого — моніторити з боку студента і викладача динаміку прогресу в опануванні дисципліни. За такої системи підсумкова оцінка за курс виводиться з урахуванням питомої ваги основних груп завдань, що їх передбачено для оцінювання. Як правило, західними партнерами передбачаються такі складові: виконання групових завдань, виконання індивідуальних завдань, участь у аудиторних дискусіях, проміжний (модульний) і підсумковий контроль. Умовою отримання подвійного диплому є вивчення частини курсів, які заздалегідь визначені, в університеті Redlands.

За стандартами наших партнерів — університету Redlands — студент може отримати диплом бакалавра, якщо середній бал по вивчених дисциплінах складає не менше рівня C, а для магістрів — не менше рівня B. У протилежному випадку випускник отримує довідку про результати навчання по всіх предметах і має повторно вивчити та успішно опанувати окремі дисципліни, щоби підвищити середній бал та отримати диплом.

Безумовно, відкриття таких програм і забезпечення їх високої якості потребують відповідних організаційних заходів, суттєвого інвестування у людський капітал через надання можливостей стажування, участі у програмах академічної мобільності, забезпеченню студентів необхідною англійською літературою, організацією певних нетворкінгових заходів, налагодженню контактів із представниками міжнародних компаній, що працюють в Україні, для можливості проходження практики та написання дипломних робіт, у деяких випадках — з подальшим працевлаштуванням.

Результати запровадження англійських і програм подвійного диплому в КНЕУ дають оптимістичні підстави стверджувати, що ринок сприймає їх дуже позитивно і реагує підвищенням кількості студентів, що навчаються на цих програмах. У цілому в університеті кількість студентів, що навчаються на англійських програмах зросла вдвічі у порівнянні з минулим роком, по програмі подвійного диплому MBA зростання також відбулося на 100 % і зараз ця група налічує 20 осіб, 30 % з яких іноземці. Анкетування студентів, що проводилось у кожному семестрі, показало високий рівень їхньої задоволеності як змістом дисциплін, його адекватністю реаліям бізнесу, так і методами викладання, формами роботи викладачів із студентами, що забезпечує отримання студентами необхідних компетентностей та їх конкурентоспроможність на ринку праці.

Інтернет-адреса публікації: <http://ibe.kneu.org/uk/batenko-l-p-pidvyshhennya-yakosti-vyshhoyi-osvity-v-ukrayini-dosvid-vprovadzhennya-angomovnyh-magisterskyh-program-z-podvijnym-dyplomom/>

Волобоєва І.О.,

асистент кафедри управління персоналом та економіки праці,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
irina.voloboeva@bigmir.net

ВИКОРИСТАННЯ ІНОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІСТІВ

Voloboeva I.A.,

assistant of Human Resource Management and Labour Economics Department,
SHEI «KyivNationalEconomicUniversity named after Vadym Hetman»,
irina.voloboeva@bigmir.net

THE USE OF INNOVATIVE APPROACHES TO FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF MODERN ECONOMISTS

У наш час сучасне суспільство висуває нові вимоги до професійних компетенцій економіста. Він повинен володіти такими якостями, як мобільність, конкурентоспроможність, компетентність, готовність до постійного професійно-особистісного розвитку, до самоосвіти